

12.1.2018

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin johdannaispolitiikka

Sairaanhoitopiirin valtuusto on tehnyt päätöksen peruskorjaushankkeen käynnistämisestä. Hankkeen rahoitus edellyttää merkittävää velan ottoa kuntayhtymälle.

Korkosuojauspolitiikka linjaa korkoriskin hallinnan periaatteet koko kuntayhtymän tasolla, sisältäen myös muun kuin peruskorjauksen rahoittamiseksi hankitun rahoituksen.

Korkoriskin vaikutus kuntayhtymän tulokseen on huomattava. Korkosuojauspolitiikan tavoitteena on korkokustannuksista johtuvan tulostulovaihtelun pienentäminen ja pitkän aikavälin odotettavissa olevien laskennallisten korkokustannusten minimointi.

Korkoriskin hallinnan yhtenä tavoitteena on hyödyntää poikkeuksellisen alhainen korkomarkkinatilanne. Korkosuojauksia voidaan toteuttaa markkina-tilanteen mukaan etupainoisesti. Etupainoiset korkosuojausratkaisut ovat mahdollisia, kun tiedetään riittävällä tarkkuudella kuntayhtymän lainatarpeen kehittyminen.

Korkoriskin hallinnan käsitteet

Korkosuojaus käsitteenä viittaa siihen, että korkojen muutoksen vaikutus yksittäiseen lainaan tai lainasalkkuun on eliminoitu joko ottamalla laina kiinteäkorkoisena ja/tai käyttämällä jotakin korkoinstrumenttia, joka joko kiinnittää koron tietylle tasolle tietyksi ajaksi tai rajaa maksettavan koron tietylle maksimitasolle. Korkoriskinhallinnassa salkku jaetaan suojattuun ja ei suojattuun positioon. Korkoriskiltä suojatuksi positioiksi katsotaan positio, jonka korko on kiinnitetty tai maksimitaso rajattu vähintään 12 kuukaudeksi Korkoriskiä voidaan hallita hajauttamalla lainat eri korkosidonnaisuuksiin tai käyttämällä erillisiä korkojohdannaisia, joilla voidaan mm.

- vaihtaa luoton korkosidonnaisuutta (koronvaihtosopimukset)
- rajata luoton maksimi- ja/tai minimikorko (korkokatto- ja/tai -lattiasopimukset)
- vaikuttaa korkokustannuksiin ja korkorisktiin (strukturoidut koronvaihtosopimukset/ optiorakenteet)

Johdannaissopimuksia voidaan käyttää esimerkiksi olemassa olevan lainasalkun tai yksittäisen lainan korkoprofiilin muuttamiseen ilman lainaehtojen neuvottelemista uudelleen. Johdannaissopimus on yleensä alkuperäisestä lainasta täysin erillinen sopimus eikä vaadi lainanantajan hyväksyntää. Sairaanhoitopiiri on käyttänyt koronvaihtosopimuksia lainasalkun suojaamiseen vuodesta 2012 alkaen.

Laskutusosoite

POHJOIS-SAVON
SAIRAANHOITOPIIIRIN KY
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

PUIJON SAIRAALA
KAARISAIRAALA
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2
Kuopio

SÄDESAIRAALA
PL 100
70029 KYS
Kelkkailijantie 7
Kuopio

ALAVAN SAIRAALA
PL 200
70029 KYS
Kaartokatu 9
Kuopio

JULKULAN SAIRAALA
PL 300
70029 KYS
Puijonsarventie 60
Kuopio

KUOPION
PSYKIATRIAN KESKUS
PL 400
70029 KYS
Kotkankallionkatu 14
Kuopio

Vaihe (017) 173 311
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

www.psshp.fi

12.1.2018

Sopimuskumppanit ja vastapuoliriski

Lainarakenteiden ja johdannaisinstrumenttien lisäksi korkosuojausoperaatioiden hajauttaminen eri rahoituslaitoksiin on keino pienentää vastapuoliriskiä. Johdannaisten tekeminen edellyttää johdannaisyleissopimusta. Vastapuoli-riskiä hallitaan tekemällä johdannaissopimuksia vain suurimpien pankkien kanssa sekä seuraamalla pankkien vakavaraisuutta ja luottoluokituksia.

Korkosuojauspolitiikan hyväksymällä sairaanhoitopiiriin hallitus valtuuttaa sairaanhoitopiiriin talousjohtajan tekemään johdannaisyleissopimukset ja muutokset johdannaisyleissopimukseen hallituksen sopimus-kumppaneiksi hyväksymien rahoituslaitosten kanssa. Sairaanhoitopiiriin hyväksytyt kumppanit ovat: Danske Bank Oyj, Handelsbanken, Pohjola Pankki Oyj ja Nordea Pankki Suomi Oyj ja Kuntarahoitus Oyj.

Korkosuojausten tekeminen ja pääperiaatteet

Epävarmuuteen markkinakorkojen kehityksestä varaudutaan pitkäjänteisellä korkosuojauspolitiikalla. Suojauspolitiikan tavoitteena on säilyttää riittävä viitekorkohajautus ja rajoittaa korkomarkkinariskin mahdollisesti aiheuttama tulosvaikutusta pitkällä aikavälillä. Lainasalkkua strukturoimalla pyritään hyödyntämään kulloinenkin markkinatilanne.

Korkosuojausten ja korkojohdannaisten pääperiaatteet

- pitkäaikaiset lainat otetaan pääsääntöisesti vaihtuvakorkoisina. Laina voidaan ottaa myös suoraan kiinteäkorkoisena, mikäli se on korkomarkkinatilanteen kannalta perusteltua.
- korkosuojaukset toteutetaan pääsääntöisesti ns. portfolio- eli lainasalkkusuojauksena
- korkoriskiä vastaan suojaudutaan edellä mainituilla korkosuojausinstrumenteilla, joihin ei sisälly ennalta määrittämätöntä (rajoittamatonta) korkoriskiä
- Korkosuojausten tekeminen on perusteltua, mikäli suojausten avulla saavutetaan kuntayhtymän kannalta kohtuullinen/siedettävä korkokustannus tuleville vuosille hyödyntäen kulloistakin markkinatilannetta.
- suojattaviin lainoihin lasketaan sairaanhoitopiiriin ulkoiset korolliset pankkilainat sekä riittävällä varmuudella tiedossa olevat tulevaisuudessa nostettavat lainat
- korkosuojausten maturiteetit hajautetaan ajallisesti suojauspolitiikan jatkuvuuden turvaamiseksi
- korkosuojauspolitiikan tavoitteena on rajata sairaanhoitopiiriin korkoriskiä pitkällä aikavälillä ja lisätä kassavirran ennustettavuutta
- Markkinatilanteesta, lainasalkun rakenteesta ja lainasalkun ennustetusta koosta johtuen suojausaste voi vaihdella 40 ja 70 %:n välillä.

12.1.2018

- Kiinteäkorkoinen laina voidaan muuttaa vaihtuvakorkoiseksi johdannaisella, kun halutaan alentaa korkokustannusta.
- Johdannaisia ei voida tehdä kaupankäyntitarkoituksessa
- Forward Start –johdannaisten tekeminen voidaan katsoa perustelluksi, jos tehtyjen investointipäätösten johdosta lainasalkun katsotaan kasvavan merkittävästi tulevana vuosina.
- Korkosuojaustarkoitus toteutuu, kun käyttäjä (sairaanhoitopiiri) sitoutuu johdannaissopimukseen, joka ainakin osittain kumoaa käyttäjän kannalta epäedullisten korkojen muutosten aiheuttamat seuraukset. Tarkemat sopimusehdot määrittelevät, suojaako koronvaihtosopimus täysin vai osittain korkoriskiltä. Osittainen suojaus on myös mahdollista ja yleistäkin. Toisinaan täysin suojaava ei ole tarkoituksen mukainen, tai sitä ei haluta tehdä kustannussyistä (professori Markku Kaustia)
- Suojaamatta jättäminen on myös kannanotto korkojen kehitykseen tulevaisuudessa, samoin kiinteäkorkoisen lainan ottaminen
- Suojaustarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset eivät ole spekulatiivisia kun niiden markkina-arvon muutokset heijastavat korkomarkkinoita ja tulevat korkokustannukset liikkuvat eri suuntaan suojattavan position kanssa. Suojaustarkoituksessa tehtyjen johdannaisten markkina-arvoihin ei saa vaikuttaa inflaatio, osake tai muiden hyödykkeiden arvon muutokset.

Korkomarkkinatilanne on ollut euroalueella viime vuosina poikkeuksellinen ja pitkät markkinakorot ovat tällä hetkellä historiallisen alhaisella tasolla. Lähivuosina ei ole markkinaennusteiden mukaan merkittävää nousua tiedossa ainakaan lyhyiden markkinakorkojen osalta euroalueen hitaan talouskasvun takia.

Korkosuojauspolitiikan mukaisesti korkosuojaustilannetta seurataan säännöllisesti lainasalkkuanalyysien ja niihin liittyvien herkkyyssanalyysien avulla. Hallitukselle raportoidaan korkosuojauspolitiikan toteutumisesta vähintään kerran vuodessa. Hallitus päättää korkosuojauspolitiikan muutoksista.

Sairaanhoitopiirin talousjohtaja päättää korkosuojauspolitiikan mukaisten koronvaihtosopimusten tekemisestä. Talousjohtajan sijaisena laskentapäälliköllä on oikeus päättää koronvaihtosopimusten tekemisestä.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin rahoitusriskit ja niihin vastaavat toimenpiteet on dokumentoitu kuntayhtymän käytössä olevaan riskienhallintaohjelmaan